

ROZBOR KNIHY: ZED' – JEAN PAUL SARTRE

Jean-Paul Sartre

narozen v Paříži

spisovatel, filozof

nobelova cena

hlavní dílo "Nevolnost", "Bytí a nicota"

vrstevníci: Camus, Moravia, Marquéz

Téma

Zed' — pět povídek, které na sebe navzájem nenavazují. Spojuje je jenom jeden symbol (metafora): zed', která se nalézá v každé povídce, jen v jiné podobě. Zed' na popravišti, komunikační bariéra, pokoj, který nás odděluje od světa, mezník, nepochopení...

Kontext díla

Francouzská próza mezi válkami (poválečná literatura); existencionalismus — zabývá se existencí člověka, hledání místa mezi lidmi a ve společnosti; mezní situace, samota, nicota, která vede ke změně hodnot a chování člověka.

Soubor pěti novel. Vydáno v roce 1939, 5 příběhů které vznikaly v průběhu tří let.

Motivy

Zed'

Tři vězni čekají na popravu, jsou obviněni ze stejného činu.

Poslední noc před popravou přemýšlí o smrti – budou postaveni před zed'.

Vyslychání Pabla po popravě Juna a Toma. Řekne místo kde se nacházení Ramon – hřbitov. Náhoda mu zachránila život.

Místnost

Eva se stará o svého duševně nemocného manžela.

Snaha rodičů přesvědčit dceru aby dala svého manžela Pierra do ústavu.

Eva začíná bláznit pod vlivem komunikace s bláznivým manželem.

Hérodastros

Muž žijící v šestém patře se rozhodne někoho zastřelit.

Příběh o Hérodastrosu, který nadchne muže ještě víc.

Postřelil tlustého muže, nebyl schopen spáchat sebevraždu.

Intimita

Lulu je nešťastná se svým impotentním mužem i přesto, že se navzájem milují.

Pod vlivem kamarádky se rozhodne rozejít s Henrym a odejít s milencem.

Nehledě na lepší sexuální život, stále cítí touhu a lásku k Henrymu.

Vrací se ke svému manželovi s tím, že bez ní nedokáže žít a že se určitě kvůli ní změní.

Mladý vůdce

Dětství a vývoj Luciena, snaha najít sám sebe.

Obtěžován svým starším kamarádem, začíná brát drogy.

Mění univerzity, hlavní otázkou je "kdo jsem?", zkouší všechno, začíná se zajímat o politiku.

Uvědomování si své vlastní existence.

Časoprostor

Období mezi světovými válkami, Francie

Druh a žánr

Epické povídky

Kompoziční výstavba

Na začátku je poznámka autora o existencialismu.

Chronologický kompoziční postup. 5 různých povídek, odstavce.

Vypravěč:

Některé povídky jsou v ich formě a některé v er.

Vyprávěcí způsoby

monology i dialogy

Typy promluv:

Vyskytují se: Přímá řeč (doslovný citát jiné osoby, než je vypravěč), nepřímá (řeč vypravěče), polopřímá (vyjádření vnitřního monologu postavy)

Nevyskytuje se nevlastní přímá řeč (rysy přímé řeči, bez úvozovek)

Jazykové prostředky

Spisovná čeština, dobře vystižený popis prostředí a vnitřních pocitů.